

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

De Septimo Dei Praecepto. Non Fvrtvm Facias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

Fides cingulum renuntia.

Fidei efficacia.

gradam & fauorem eius polliceatur & persuadeat, placet etiã spirituali castitas. Ideo eo fortius potest resistere corporali impudicitie. Dicit enim certo spiritus, in eiusmodi fide, quomodo vitare debeat malas cogitationes, & quicquid castitati est contrarium. Nam fides diuine gratie sicut sine intermissione viuunt, omnia opera operans, ita non omittit suam admonitionem in omnibus rebus, deo vel gratis vel inuis sicut sanctus, Iohannes in sua Epistola dicit. Non scripsi vobis quasi ignorantibus veritatem, sed quasi scientibus eam. Vos enim habetis vnctionem a sancto, & nostris omnia, hoc est, dei spiritus docet vos omnia. Neque tamẽ non desperare oportet, si non statim tentatione liberemur. Imo nobis non promittere vel proponere, requiem habituros pre ea, dum viuimus, neque eam secus suscipere, quam veluti prouocationem & admonitionem ad orandum, ieiunandum, vigilandum, laborandum, & alias exercitationes domus de carnis, & presertim mediandę fidei ad deum obeundas habendasque. Neque enim magna est castitas quę quietam tranquillitatem habeat, sed quę cum impudicitia in acie congressa pugnat, sine intermissione omnia venena expellens, quę caro & malus spiritus iniiciunt. Ita dicit S. Petrus. Charissimi, obsecro vos tanquam aduenas & peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs quę militant aduersus animam. Et s. Paulus ad Rom. 6. Non regnet peccatum in corpore vestro mortali, ut obediat concupiscentijs eius. In hac sententia & eiusmodi alijs, ostenditur neminem liberum esse a malis concupiscentijs, ut quotidie cogamur cum eis pugnare. Quis enim id molestiam, & inquietudinem afferat, est tamen deo gratum opus, in quo vno oportet nobis nostram sufficientiam, nostrumque solacium esse. Nam arbitantes se obsequio repugnatos huiusmodi tentationi, eam magis & magis accendunt & inflammant. Ita ut quamuis aliquantisper subsistat, tamen alias redeat fortior, inueniens naturam infirmiore[m] quam antea.

DE SEPTIMO DEI PRAECEPTO. NON FVRTVM FACIAS.

Septimum praeceptum, Nō furabere.

¶ Et hoc praeceptum habet opus, valde multa in se bona opera comprehendens, multis vitijs contrarium, latine liberalitas siue beneficentia vocatur. Quod eiusmodi est opus, ut quispiam propensus & paratus est de suis facultatibus omnibus prodesse & seruire, pugnant non tantum contra furtum & rapinam, sed etiam contra omnes imposturas & fraudes quę in bonis temporalibus vnus contra alterum fieri possunt, ut sunt auaritia, vsura, nimis precijs, adulterinis mercibus, adulterina mensura, & adulterino pondere. Quis enim possit enumerare omnes nouas, fraudulentas, & callidas inuentiuinculas, quę indies augentur, in omnibus negociationibus.

negociationibus, in quibus omnes suum compendium, suam comoditatem cum aliorum incommodo querunt, obliuiscuntur legem dicens. *Mathei 7.* Quaecumque uultis ut faciant uobis homines & vos facite illis. Hanc regulam si quis ob oculos habens seruaret, in suo officio, suis negotijs, & actionibus erga deum, inueniret, quomodo emere & vendere, accipere & dare debeat, mutuo dare & gratis tribuere, promittere & seruare, & id genus similia. Inuenientes enim mundi negocia & artes, quam auaritia habeat in omnibus actionibus & negociationibus imperium, non modo satis habebimus occupationum, modo cum deo & honore alii uolentes, uerum etiam horrebimus & terribimur ab hac periculosa & miserabili uita, cuius alimoniam temporalis & improbi quietus eius adeo praegrata, deuincta, & capta.

Negotiationum fraudes.

SECUNDO.

¶ Quamobrem non abs re sapiens dixit: Beatus uir qui inuentus est sine macula, & post aurum non abiit, nec sperauit in thesauris pecuniae. Quis est hic? & laudabimus eum, mirabilia fecit in uita sua. Quasi diceret, nullus inuentus est, uel saltem perpauci. Imo & eorum pauci sunt, qui eiusmodi phylargyriam & studium & amorem pecuniae in se agnoscant & sentiant. Nam hic auaritia habet perpulchrum dedecoris & uitij operculum, quod appellatur corporis alimonia, & necessitas naturae. Sub quo negociatur ita immoderate & insatiabiliter, ut seipsum in hoc seruaturum, oporteat, ut ait Sapiens, in uita sua operari miracula. Nunc uide, non solum bona opera, sed etiam miracula facturo, quae deo placeant & laudentur, quid opus est alio cogitare & spectare? Obseruet se ipsum, & uideat ne abeat post aurum, neque reponat spem suam in thesauris pecuniae, permittens, ut pecunia ipsum sequatur, ut pecunia ipsi gratiam, non ipse gratiam pecuniae expectet. Ut pecuniam non diligat, neque cor eius pecuniae inherescat. Sic est ipse uere liberalis, miraculorum operator, beatus uir, & sicut Iob, xxxi, dicit, Nunquam putauit aurum robur meum, & obriuo dixi fiducia mea. Et psalmo lxxij. Diuitiae affluant, nolite cor apponere. Sic CHRISTVS docuit *Mathei 6.* Nolite ergo esse solliciti dicentes, quid manducabimus? quid bibemus? aut quo operiemur? Haec enim omnia inquirunt. Scit enim pater uester quia his omnibus indigetis. Ceterum sunt qui dicant: Imo tu hoc nixus, nihil cura, expectans donec tibi gallina assata in os inuolet. Ego uero non aio, nemini esse uel laborandum, uel alimoniam querendam, sed non curandum, non auare cupiendum, non desperandum se satis habiturum. Sumus enim in Adam omnes ad laborem damnati. Dixit

Spiritualis intellectus, praecipit deum non furando.

Non labor, sed cupiditas prohibetur.

K.

nam deus Genesis, 7 In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Et Job, 8.
Homo nascitur ad laborem, & avis ad volatum. Atqui sicut aves volant sine cura, solitudine, & avaritia, ita nos decet laborare sine cura & cupiditate. Si vero curas, aues, & cupis vt tibi allatus gallinæ pullus in os deuolet, cura & sollicitare, respiciens an dei præcepta implere, & beatè fieri possis.

TERTIO.

Exercitium
fidei in hoc
præcepto.

¶ Hoc opus per se docet fides ipsa. Nam corde sibi persuadente se deum habere clementem & propitium, & eo nititur, quomodo est possibile vt ille sollicitus & avarus esse debeat? Necessè enim est vt a deo suscipiatur defendendus, Ideo in nulla heret pecunia. Sed ea vitur, hisleri liberalitate, ad proximi vtilitatem, sciens sese satis habiturum, quantumcumq; distribuat & largiatur. Nam deus eius, cui confidit, ei non mentitur, eum non deseret. Vt est in psalmo. xxxvi. Etenim iuuenis derelictum, nec semen eius querens panem. Ideo Apostolus nullum aliud peccatum nominat idololatriam q̄ avaritiam vt se ipsam crassissime prodentem, quod deo nihil confidat, plus sibi de pecunia sua q̄ de deo boni persuadens, per quam fiduciam deus, vt dictum est, vere vel honoratur, vel ignominia afficitur. Et reuera in hoc præcepto clare potest deprehendi, quam omnia bona opera oportet in fide & proficisci & fieri. Nam hic vnusquisq; mira certitudine sentit, causam vt liberalitatis esse fiduciam, ita avaritiæ incredulitatem. Siquidem quod deo confidit liberalis est, nihil dubitans se satis semper habiturum. Et ediuerso ideo avarus & sollicitus est, quod deo non confidit. Sicut ergo fides in hoc præcepto, magister & agitator boni operis est liberalitatis, ita idem est opifex & in reliquis omnibus alijs præceptis. Adeo vt sine huiusmodi fide nulla possit liberalitas, sed magis temeraria sit pfusio pecuniæ.

Q VARTO.

Bene faciens
dū inimicis.

¶ Circa hæc etiam scitur dignum est, hanc liberalitatem & beneficentiam prorogandam & extendendam esse etiam vsq; ad hostes & aduersarios. Quid enim hoc sit beneficentiæ, si tantum erga amicos simus liberales: vt CHRISTVS Lucæ, 6. docuit. Vitur enim eadem etiam malus homo in suum amicum. Sed & muta animalia sui generis animalibus bene faciunt & liberalia sunt. Ergo homini Christiano sublimius cogitandum est, ita vt eius beneficentiæ & liberalitas etiam inimicis, malefactoribus, inimicis, & ingratis seruiat, & exemplo patris sui cor-

lestis, permittat solem oriri super bonos & malos, & pluuere super gratos
& ingratos. Hic quoq; inuenias quam difficile sit bona opera post dei
præcepta facere, quam hic sese natura obliquet, reflectat & insinuet, etsi
sua electitia bona opera facile & libenter faciens. Ita proponit tibi tuos
inimicos & ingratos, bene de eis merens. Sic enim inuenies quam vel
vicinus vel semotus huic sis præcepto, & quantum sis negotiorum ha-
biturus perpetuo vitæ tuæ tempore, vel in huius vniuersi præcepti opere.
Nam nisi inimico siue hosti tuo te indigenti opem tuleris, nisi eum in
eius necessitate adiuueris, si possis, perinde est ac si ei furatus fueris. Debu-
isti enim ut eum iuuares. Ita dicit sanctus Ambrosius. Ciba esuri-
entem, si enim eum non cibus, occidisti, quantum in te est. In hoc igitur
præcepto pendent opera misericordiæ, quæ CHRISTVS in die extre-
mo exigit. Curandum tamen esset principibus & ciuitatibus, ut diua-
gatores, fratres Iacobini, & id genus reliqui mendici peregrini tolleren-
tur, inhiherenturq; , vel saltem modo & moderatione & ordine aliquo
admitterentur, ne eiusmodi nebulonibus sub nomine mendicitatis er-
rores, officinæ, & imposturæ, quarum iam multæ sunt, permitterentur.
Copiosius enim de operibus huius præcepti in sermone de V'sura dixi.

K ij

Ambro. sen-
tentia. Non
cibus, occi-
disti.